

A TENGERRPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1910. október 6.

227 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Violo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Feliról szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetés: ...
Egész évre ... 24 kor. Negyedévre ... 6 kor.
Félévre ... 12 kor. Hónapra ... 2 kor.
Egyes szám ára helyben 5 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Nemzeti kereskedelem.

A nemzeti kereskedelem kiépítésére vonatkozó szellemi törekvések terjedelmében nőnek, intenzívitasban gyarapodnak. Ezért remélhető, hogy a jövőben a nemzeti kereskedelemre vonatkozó aspirációk hatásukat az anyagi téren is éreztetni fogják és hogy annak idején majd az intézményes életben is hozzájárunk a nemzeti kereskedelem felépítéséhez.

A magyar kereskedelemnek nemzetinek kell lenni, hogy teljesítse hivatását a magyar ipar, a magyar nemzeti fejlődés körül. De hogy tulajdonképpen mi a nemzeti kereskedelem, azal még nem vagyunk tisztában. Ahány a szellemi harcos, annyiféle a meghatározás. Nemzeti kereskedelem az, mely nyelvére nézve magyar — mondja az egyik hibás definíció, mert képzelhető egy nyelvre nézve magyar kereskedelem, mely azonban még nem nemzeti.

A nyelv fontos mozzanata a közgazdasági életnek, de nem döntő annak elbírálására. Ha egy magyar nyelvű kereskedő-hadsereg idegen ipar szolgálatában áll, nem nemzeti ármádia az. Nemzeti kereskedelem az olyan, mely a magyar faj foglalatá — mondja másik. Veszedelmesebb definíciót ennél nem ismerünk. A közgazdasági élet nem fajok és vallások szerint oszlik meg. A közgazdasági élet maga az egyenlősítés, a születési vétetlenség, vagy kiváltságok által létesített akadályok lerontása. A közgazdasági életben résztvenni joga van minden tisztességes tényezőnek, ha őt erre egyéni tulajdonságai, rátermettség, tapasztalat, vagy tőke kvalifikálják.

Mi hát a nemzeti kereskedelem?

Nemzeti kereskedelem az, mely azt a pénzt, melyet bevett, megmenti a nemzetnek. Nemzetivé tesszük a kereskedelmet akkor, amikor a tisztességes hazai kereskedelemnek megadjuk a természetes fejlődés és a természetes iparpártolás lehetőségét.

A nemzeti kereskedelem a maga tökéletességében akkor áll elő, amikor a széles alapokon nyugvó magyar ipar, t. i. amikor a magyar fogyasztó pénze a magyar kereskedő kezéből a magyar iparos kezébe jut. Az első lépés a nemzeti kereskedelem felé pedig az, hogy a magyar fogyasztóközönség pénzét egy teljesen kifejlett magyar ipar hijján legalább a magyar kereskedelemnek mentjük meg — hogy aztán a megerősödött magyar kereskedelem alapján kiépülhessen a magyar nemzeti ipar, amivel aztán meg volna alkotva a magyar nemzeti közgazdasági élet utolsó láncszeme.

Amíg közgazdasági ketrecben élünk, hiába prédikálunk szabadságot. Amíg kinyitva a határ, amelyen külföldi áru, külföldi kereskedelem közvetítésével árasztja el az országot, a magyar nemzeti kereskedelem csak álom lehet.

Ezért a magyar kereskedői pálya szeretetének át kellene szállani apáról-fiúra. De e szeretet alapja csak a közgazdasági boldogulás lehetősége lehet. Ha a fiu keserves, emésztő küzdelmet lát maga előtt, amelynek eredménye az igazsággal ellentétben van és nem áll arányban a ráfordított fáradsággal, nem vetheti magát annak a foglalkozásnak karjaiba, mely egész indokolatlanul, oly hálátlanul fizetett.

A magyar nemzeti kereskedelem kiépítéséhez nem az szükséges, hogy kereskedői hadseregünk hazafiasabb legyen, mint eddig volt. Ez az érzés mindig ott volt kereskedőink szívében, csak meg kell adni az érzésnek a teljes érvényesülés lehetőségét. Függetlenítsük a magyar kereskedelmet az öldöklő idegen versenytől, hozzuk abba a helyzetbe, hogy mentesítve a kenyérkereső napszamos munkájától, a magyar iparpártolás ideálja felé fordulhasson, akkor meglesz a nemzeti kereskedelem, amely általános nemzeti jólét fokmérője lesz. Akkor a kereskedő fia önönmagától szeretni fogja az édesapja pályáját, akkor a nemzetek közgazdasági harcában nem lesz ismeretlen többé a „magyar“ név. De amíg fogyasztásunk idegen kézen szinylődik, amíg kereskedelmünk csak napszamos munkát végezhet idegen gazdának, addig nemzeti kereskedelemről — csak beszélhetünk!

UJDONSÁGOK.

— **Házasság.** Szápáry László gróf volt fiumei kormányzó, főrendiházi tag, holnap október hatodikán tartja meg esküvőjét Steyreggben Weissenwolff Ungnadin Irén birodalmi grófnővel, Weissenwolff Ungnad birodalmi gróf leányával.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület pénteken este hat órakor Corossacz első alpolgármester elnöklésével ülést tart, melynek napirendjébe még nem állapították meg véglegesen.

— **A kereskedelmi és iparkamara ülése.** A kereskedelmi és iparkamara ma szerdán este Cosulich lovag elnöklésével ülést tart.

— **A pénzügyi bizottság ülése.** A városi pénzügyi bizottság tegnap este Smoquina bizottsági tag elnöklésével ülést tartott. Az ülés napirendjén a husz milliós koronás kölcsön kötvényeinek kezeléséről szóló szabályrendelet tervezete szerepelt, melynek megvitatását egyik közelebbi ülésre halasztották. Ezután a Grohovichon építendő új villamos telep építési tervezetével foglalkoztak. A bizottság úgy döntött, hogy a tervezetet csak akkor tűzik ki tárgyalásra, ha már a husz milliós koronás kölcsön hovatfordítása iránt véglegesen határoztak.

— **Fiume és az igazságügyi bizottság.** Az igazságügyi bizottság tegnap vette tárgyalás alá az új polgári perrendtartásról szóló

törvényjavaslatot. A második szakasznál a bizottság Maylender Mihály dr. fiumei képviselő indítványára kimondotta, hogy Fiuméra vonatkozólag a törvényjavaslatban különleges intézkedések lesznek.

— **Ajánlatok utépité re.** A városi tanácsnál tegnap nyilvános árlejtés volt a cosalai ut szabályozási és csatornázási, továbbá a Capitolo telek falépitési munkálatainak a biztosítására. A munkálatok elvégzésére öt ajánlat érkezett a tanácshoz és pedig Héring Artur tiz, Superina József és Rusich Péter 9.60, Rusich Róbert 7.50, Rubinich József mérnök 5.87 s Superina Antal és Bellen János vállalkozó cég ajánlatukban a költségelőirányzatnál 2.20 százalékkal olcsóbban hajlandók az építkezést elvállalni. Az ajánlatok felbontásáról jegyzőkönyvet vettek fel s a delegáció legközelebb fog feletük határozni.

— **A hét órai záróráért.** Közöltük már, hogy a kereskedők nagyobb része és a kereskedelmi alkalmazottak pénztáregyesülete között megállapodás létesült az üzleteknek a téli hónapokban este hét órakor való bezárása iránt. Néhány kivétellel valamennyi kereskedő magára nézve kötelezőnek ismerte el a megállapodást, vannak azonban olyanok is, akik tudni sem akarnak a hét órai zárásról. A kereskedelmi alkalmazottak tehát már napok óta tömeges felvonulásokat rendeznek a forgalmasabb utcákon s a nyitva tartott üzletek előtt követelik a zárást.

A tüntető sétát tegnap este is megtartották, mely alkalommal a megállapodást megszegő kereskedők üzletei előtt hangosan kifejezést adtak elégedetlenségüknek. A tüntető s néhány rendőr között kisebb összekoccanás is történt, rendzavarás azonban nem volt.

— **A vaskereskedelmi alkalmazottak fekete könyve.** A Magyar Vaskereskedők Országos egyesületének igazgató-választmánya elhatározta, hogy a vaskereskedelmi alkalmazottakról törzskönyvet készítet, amelyből a főnökök az alkalmazottakra vonatkozó információkat beszerezhetik. Ugynevezett fekete könyv készül a vaskereskedelmi alkalmazottakról, természetesen a főnököktől beszerezett adatok alapján. Hogy az ilyen fekete könyvnek alig lehet valami praktikus haszna, azt már a hasonló kísérletezések eléggé bizonyították. Amde maga az egyesület, amely ezt meghonosítani akarja, szükségesnek tartotta azt a figyelmeztetést, hogy a törzskönyv elkészítése a segédek érdekeinek szemmel tartásával is történjék. Ez az utasítás azt jelenti, hogy az ilyen intézkedések könnyen válhatnak egyoldaluvá. Mert a főnök és segéd érdekei olyan törzskönyvben, a mely kizárólag a főnökök informálására készül, nagyon nehezen egyeztetetők össze és sok félreértésre adhatnak okot.

— **A Máv. és a szénforgalom.** Nemso-kása elkövetkezik az ideje a növekvő szénforgalomnak és a Máv. máris intézkedéseket tesz az akadálytalan lebonyolítás érdekében. Így lényegesen megnagyobbítják a kocsi-parkot azokon a vidéki gőcpontokon és Fiumében, amelyek a szénforgalom szempontjából fontossággal bírnak.

— **Életveszedelmes ökölcspás.** Mulaz Gyöző harmincnégy éves fiúja illetőségű munkás tegnap reggel a Via Canalen összeveszett a munkástársával és megütötte, aki erre eltávozott. A megtámadott munkás tegnap délután öt órakor megleste bántalmazóját és öklével úgy fejbevágtta, hogy Mulaz eszméletlenül terült el a földön s fejét erősen beleütötte a kövezetbe, minek folytán agyrázkódást is szenvedett. A telefonon odahívott mentők hordágyon a kórházba szállították Mulazot. Az orvosok megállapították, hogy állapota rendkívül súlyos.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Olga“ magyar gőzös Methiélből 4350 tonna kőszénrel. „Josephine“ osztrák gőzös Triesztből 1010 hordó olajjal és 1198 drb rézzel. „Split“ osztrák gőzös Triesztből 10 tonna vegyes áruval. „Byzanc“ német gőzös Hamburgból 20 tonna kávéval és 25 tonna lőkehallal.

Indult: „Báró Fejérvár“ magyar gőzös Rotterdamba 2100 tonna fával, 30 tonna babbal és 40 tonna cukorral. „Styria“ osztrák gőzös Smirnába 250 tonna cukorral, 150 üres hordóval. „Ravenna“ olasz gőzös Ravennába 30 tonna vegyes áruval. „Tonci“ osztrák gőzös Gravosába 50 tonna búzával.

— **Az ipartörvény előkészítése.** Az ipartörvény előkészítő-bizottsága tegnap a kereskedelmi minisztériumban Matlekovits Sándor elnöklésével folytatólagosan tanácskozott az ipartörvény előkészítése tárgyában. A tanácskozás főleg az iparágak képesítésének kérdésével foglalkozott. Erre vonatkozólag a minisztérium már összegyűjtötte a szükséges adatokat s a bizottság nagyrészt már le is tárgyalta ezt a kérdést. Több fontos elvi kérdésben már megállapodásra is jutottak. Elhatározták, hogy október 14-én folytatólagos tanácskozást tartanak, azontul pedig minden hétfőn összeül a bizottság mindaddig, amíg csak le nem tárgyalja az összes tervezeteket.

— **A kulturmérnökség működése.** A kulturmérnökség 1909-ben összesen 53.379 (1908-ban 109.175) hektárnyi területen végzett talajjavítási munkálatokat és pedig 23.952 (1908-ban 29.669) hektáron a Dráván innen és 29.427 (1908-ban 79.506) hektáron a Dráván túl. A Dráván inneni munkálatoknál mozgósított földtömeg az 1908. évi 2.3 millió köbméterről 2.6 millió köbméterre emelkedett, míg a Dráván túli részeken 2.1 millió köbméterről 0.93 millió köbméterre csökkent. A munkálatok legnagyobb része lecsapolás volt ily munkálatokat végeztek a magyar anyarságban 22.343 (1908-ban 28.316) hektáron (93.28 százalék), a társországok területén 29.024 (1908-ban 79.393) hektáron (98.63 százalék). A lecsapoláson kívül alagsóvezetés folyt Magyarországon 1308 (1908-ban 812) hektáron (5.46 százalék), Horvát-Szlavonországokban 403 (1908-ban 963) hektáron (1.37 százalék), végül öntözésre rendeztetett be a Dráván innen 269 (1908-ban 248) hektár (113 százalék), míg a Dráván túl ily munkálat 1909-ben nem végeztetett.

— **Hitelbiztosítás Magyarországon.** A hamburgi Globus biztosító néhány év előtt a hitelbiztosítást is felvette üzletkörébe, de két év múlva felhagyott ezzel az üzletággal. Most a társaság a biztosításnak ezt a nemét újból kultiválni akarja, kiterjesztvén azt a fizetési képesség folytán beálló minden vagyoni kár megtérítésére. A társaság Budapesten is fiókot fog szervezni és ebben az ügyben már tárgyalások is folyak egy előkelő biztosító társaság egyik vezető főtisztviselőjével.

— **A kolera terjedése.** A belügyminisztérium ma telefonon közölte a kormányzósággal, hogy újabban Bácsmegeye Bácsujlak, Ujgombos és Mocsor, Pestmegeye Lajos és Kistarcsa s végül Torontálmegye Románpetre községében is fellépett a kolera. A kormányzóság a hivatalos jelentést azonnal közölte az érdekelt hatóságokkal s a kivándorlási házzal.

— **Bonyodalom a cigányok illetősége körül.** A délolaszországi kolerajárvány hivatalos megállapítása után az olasz hatóságok arra a felfedezésre jutottak, hogy a kolera cigányok hurcolták be Olaszországba. A hatóságok erre összefogdosztatták az olasz területen élő cigányokat s akikről kiderült, hogy idegen alattvalók, a határra szállították őket. Így jutott Fiume is két sátorralja cigányhoz, akiket egyik olasz gőzös hozott hetekkel ezelőtt Fiuméba. Az egyik csapat Westchinger József, a másik pedig Ferfes Angelo törzsfőnöksége alatt él. Westchinger törzséhez tizennyolc, az utóbbiéhoz pedig hat cigány tartozik. Mikor a cigányok az egészségügyi ellenőrzésen tul stek, a rendőrség az illetőség nehéz feladatának megoldásához fogott. Ez azonban majdnem lehetetlennek bizonyult, mert illetőségüket maig sem sikerült véglegesen megállapítani.

A rendőrség ugyanis érintkezésbe lépett úgy az osztrák, mint a magyarországi s a susáki hatóságokkal, ezek azonban valamenynyien tiltakoztak a cigánytranszport ellen.

A cigányok nagyobb része, mint kiderült Olaszországban született, illetőségüket azonban kü földi csavargásuk folytán elvesztették s így sehohsem szereztek illetőséget. A rendőrségnek tehát el kellett készülni arra, hogy vagy viszküldi őket Olaszországba, ahol talán kiszállni sem engednék őket, vagy pedig túrni fogja, hogy mindaddig a Piazza Scoglietton sátorozzanak, amig valahova el nem lehet őket küldeni. Az idő azonban haladt s végre odafejlődött a dolog, hogy a cigányok illetőségével most már a kormányok is kénytelenek foglalkozni. Biasi Miklós dr. rendőrigazgató-helyettes ugyanis a tanács útján előterjesztést tett a kormányzóságnak, hogy a magyar kormány útján interveniáltasson a római és bécsi kabinetnél, hogy a cigányoktól végre megszabaduljon a város. Nincs kizárva, hogy a hatóság a cigányokat tiltakozásuk ellenére az albániai Albónába fogja kísértetni.

— **Abbazia a kolera ellen.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy az osztrák hatóságok intézkedése folytán a Fiuméből Abbaziába érkező hajók utasait orvosi vizsgálatnak vetik alá. A szigorú intézkedések miatt az Ungaro-Croata hajócsársaság igazgatósága távirati panasszal fordult a kormányhoz. Mint értesülünk a kormány ma délelőtt táviratilag utasította a tengerészeti hatóságot, hogy a voloscai és az abbaziai hatóságokkal tárgyalásokba bocsátkozzék a szigorú s nem is indokolt intézkedések enyhítése iránt. Hasonló értesítés érkezett az Ungaro-Croata igazgatóságához is, melynek mai ülésén a kormány beleavatkozását megnyugvással vették tudomásul.

— **Szökeék Fiumében.** Szöke Jenő dr. volt szécsényi ügyvéd, akit a balassagyarmati törvényszék Reöck Iván járásbírósi jegyző agyonlövése után felmentett, tegnap este neje, Grün Aranka kíséretében Fiuméba érkezett. A szécsényi dráma hősei az esti gyorsvonattal jöttek ide s a pályaudvarról a Velencébe induló hajóhoz mentek, amellyel második velencei nászutra indultak.

Távirat ◀▶ Telefon

Portugáliában kitört a forradalom.

MADRID, okt. 5 A Fabbra ügynökség közli, hogy egy Lissabon előtt horgonyzó német hajó távirati jelentése szerint Portugáliában kitört a forradalom.

PÁRIS, okt. 5. A lissaboni hadi flotta és a katonaság a forradalmárok pártján van. Az összeesküvők betörték a királyi pa-

lotába, Mánuel királyt családjával együtt elfogva detronizálták, és kikiáltották a köztársaságot.

LONDON, okt. 5. A kormányhoz érkezett táviratok szerint, Lisszabonban véres zavargások vannak és kitört a forradalom. A forradalmárok elvágták a város minden összeköttetését és a táviró berendezéseket elpusztították.

HADIHAJÓK A KIRÁLYI PALOTA ELLEN. LISSZABON, okt. 5. A hadihajók bombázzák a királyi palotát, melyre a forradalmárok kitzútták a köztársasági zászlót.

A portugál forradalom oka.

PÁRIS, okt. 5. A régóta előkészített forradalom mostani kitörésének hír szerint az volt a közvetlen oka, hogy Combarde elmeogyintézetű igazgatót és republikánus képviselőt egy elmebeteg katonatiszt meggyilkolta.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, okt. 5. A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnököl. Az elnöki bejelentések után Kenedi Géza, az igazságügyi bizottság eladója betereszti a bizottság jelentését a Perczel Dezső volt képviselőházi elnök és Csávossy volt háznagy ellen már régebben indított perről. Ezután

Hieronymi kereskedelmi miniszter a távollévő Lukács László pénzügyminiszter helyett betereszti a földgázról s a kálisókról szóló törvényjavaslatokat.

A képviselőház erre megválasztja a delegáció tagjait, mire áttérnek az interpellációkra. Ivánka Imre sürgős interpellációt terjeszt elő a hamis termésbecslések miatt.

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter azonnal válaszol s azt mondja, hogy a kormány nem kíván befolyást gyakorolni az árakra. A kormány csak összegezi azokat az adatokat, melyeket a gazdasági tudósítók beküldenek. Elismeri, hogy a jelentések túlvérmesek voltak, intézkedés fog azonban történni, hogy jövőre ilyen nagy eltérések ne forduljanak elő.

Ivánka nem veszi tudomásul a választ, a Ház nagy többsége azonban a miniszter választát tudomásul veszi.

Ivánka terjeszt elő interpellációt kijelentve, hogy a kolera elleni védőintézkedések során a vidék sok helyén mulasztások történtek. Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek.

Polonyi Géza az állam legujabb kölcsönével foglalkozik és kifogásolja, hogy a kormány minden alkalommal kipellengérezzi a koalíciós kabinetet. Támadja Lukácsot a lealázó feltételű államkölcsön miatt, majd arra a következtetésre jut, hogy a Héderváry-kormány által a választásokra fordított összeg s a kölcsön között összefüggés van.

Ezzel az ülés véget ért.

Székely igazságügyminiszter

Bécsben.

BÉCS, okt. 5. Székely Ferenc igazságügyminiszter ma reggel ideérkezett és még a délelőtt folyamán felkereste Héderváry miniszterelnököt, akivel hosszasan tárgyalt. Mindkét miniszter résztvesz a délután három órakor tartandó közös minisztertanácson.

SAVOY
nagyszálloda

NEMÉNY
TESTVÉREK

Budapest, József körút 16. — — — — Telefon 154-08.

A főváros legujabb és legmodernebb elsőrangú szállodája a város központjában
Olvasó és társalgó terem. - KÖZPONTI GŐZFÜTÉS. - Fürdő szobák. - 120 vendég szoba. - Lift. - Vacuum-Cleaner - MINDEN SZOBABAN HIDEG S MELEGVÍZ-
VEZETÉK. - Villamos vasut közlekedés az összes pályaudvarokkal.

MÉRSÉKELT ÁRAK. ——— LEGFIGYELMESEBB KISZOLGÁLÁS.

A katonai kérdések.

BÉCS, okt. 5. A Neue Freie Presse mai estilapjában „Közös minisztertanács és a katonai kérdések” címmel a következőket írja:

Aehrenthal gróf visszatért turini utjáról Bécsbe s a legközelebbi napokban megtartják a közös miniszteri tanácskozást, a mely meg fogja tenni az utolsó készülődést a delegáció ülészakára. Már októberben felvetődik a nagy kérdés: A két éves katonai szolgálati idő és a flotta kiépítése. Fel kell tehát tenni, hogy a két kormány tisztában van egymással, de a közös miniszterekkel és különösen a hadügyminiszterrel egyetértésre jutott. Apponyi Albert gróf, Kossuth Ferenc és Justh Gyula (?) is részt fognak venni a delegációkban. Nem valószínű, hogy a magyar ellenzéki delegátusok a katonai kérdésekben támadást fognak intézni a kormány ellen. Khuen-Héderváry gróf helyreállította a békét a koronával és a saját politikája alól huzná ki a talajt, ha belemenne a kompenzációk utvesztőjébe és a politikát öszszegabalyitaná a tisztán katonai kérdésekkel. Ebből a helyzetből Magyarország szerencsésen kibontakozott és a magyar delegáció nem nem ítélt meg másképp a katonai kérdéseket, mint az osztrák. Nem tehet mást, mint gondosan mérlegelni a viszonyt az ország anyagi ereje és a hadsereg igazi érdekei között. A katonai engedmények követelése ismét súlyos válságot volna képes felidézni.

Parasztmozgalom a földesurak ellen.

SZERAJEVÓ, okt. 5. A banjalukai járásban a parasztlakosság közt mozgalom folyt, melynek célja volt megtagadni a földesuraktól a járulékokat. A rend helyreállítására és fentartására a kormány széleskörű intézkedést tett és utasítást adott az alsófoku hatóságoknak, hogy legyenek segítségére a földbirtokosoknak jogaik visszaszerzésében. Szerajevóból és Tuzlából katonai segítséget is kirendeltek. A rendet és nyugalmat sehol sem zavarták meg. A tuzlai járást a mozgalom nem érintette. Remény van arra, hogy a tett intézkedések folytán a parasztság nemsokára ismét teljesíti munkáját és kötelezettségeit.

Az osztrák és magyar kémek.

BELGRÁD, okt. 5. Forgách gróf osztrák-magyar követ interveniált a külügyminisztériumban a kémkedés miatt letartóztatott osztrák és magyar alattvalók ügyében s erre a szerb kormány azonnal elrendelte szabadonbocsátásukat, egyben megígérte, hogy az ok nélkül letartóztatottak elégtételt és anyagi kárpótlást kapnak.

A dél- és középolaszországi kolera terjedése.

RÓMA, okt. 5. Az utolsó huszonnégy órában a következő újabb kolera megbetegedésekről és halálzásokról érkezett hivatalos jelentés:

Az avelinói tartományban levő Roccabasceránán egy megbetegedés és egy halálozás fordult elő.

A barii tartományban: Molfettán egy haláleset történt az előbbi megbetegedésekből.

A Caserta tartománybeli Aversán három új koleraeset történt.

A nápolyi tartományban: Nápolyban tíz újabb megbetegedés, a város környékén fekvő községekben pedig összesen tizenkét koleraeset történt.

Öngyilkosság egy szanatóriumban.

BUDAPEST, okt. 5. A Schwartz-feréle Kékgolyó utcai szanatóriumban ma öngyilkossá

lett Weisz Lipótné született Drucker Aranka, egy tekintélyes temesvári kereskedő felesége. Weiszné a szanatórium egy félreeső helyének ablakkeresztjére akasztotta fel magát és mire rátaláltak meghalt. Az öngyilkosság oka győgyíthatatlan idegbaj.

A turini találkozás.

TURIN, okt. 5. A Gazetta del Popolo jól értesült személyiség nyilatkozatát közli Aehrenthal grófnak San Giuliano márkival való találkozásáról. A nyilatkozat a következő: A két miniszter turini találkozásának valódi jelentősége abban van, hogy a két miniszter lojálisan konstataulta azon kölcsönös jószándékot, hogy a hármasszövetség békés céljai érdekében működjenek, minthogy Olaszország kétségtelenül a békét kívánja, melyre szüksége is van. Az olasz konzultában a miniszternek nagy önmeztagadást kell tanusítania. Ez állásban nem szabad szcenikai effektusokra törekedni, hanem azt a nagy sikert kell szem elé tűzni, amelyért napról-napra serényen és komolyan kell dolgozni, hogy a katonai és költségvetési erőinknek és gazdasági jövőnknek megfelelő politikai ideálját követhessük.

Szerbia és Bulgária.

BELGRÁD, okt. 5. Risztics Mihály, bukaresti volt követ Szófiában van, hogy tárgyaljon a szerb-bolgár szerződésről. A terv az, hogy a két állam szerződést köt, amelynek értelmében Bulgária védelmezni fogja Szerbia érdekeit Macedoniában. „Ha Bulgária nem hajlandó erre, akkor a szerb kormány Romániával fog tárgyalásra lépni.

A braganzai herceg sikkasztója.

BERLIN, okt. 5. A bécsi rendőrség megkeresésére a berlini rendőrség letartóztatta Eder Albert dr. ügyvédet, aki Ferenc József braganzai herceg vagyonából hamisítás útján három milliót elsikkasztott.

Naumoff szabadlábbon.

VELENCE, okt. 5. Naumoff Miklóst, akit a Tarnowszka-pörben Komarowszki Pál gróf meggyilkolása miatt három évi és egy hónapi börtönrre ítélték, tegnap, miután büntetése letelt szabadon bocsátották.

PÁLMAI I.**fogtechnikai műterme**

FIUME,

Riva Szapáry 2. szám II. emeleten.

Litorale Első Tengerparti Konzervgyár Részv.-Társ.**Fiume-Susak**

gyártmányai valóban első rangúak és vetekednek a legjobb francia és angol gyártmányokkal.

Ajánljuk tisztelt háziasszonyainknak, hogy tekintettel az idej gyenge gyümölcs-termésre és várható áruhiányra szükségletüket

befőttékben, gyümölcsizékben és főzelékekben

már most fedezzék.

A gyártmányok Fiume minden első rangú fűszer és csemege üzletében kaphatók.

Árjegyzéket a gyár szívesen küld.

Bristol Szálloda

:: Deák korzó ::

Szives tudomására hozom tisztelt vendégeimnek és a n. é. közönségnek, hogy a Bristol-szállodát ismét átvettem s azt, valamint a hozzátartozó kávéházat és éttermet továbbra is vezetni fogom.

Pontos és jó kiszolgálásról biztosítom tisztelt vendégeimet és szives támogatást kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Förster Konrád

a „Bristol-szálló” bérelője.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante,

Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz, Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzil-nél Via Lodovico Kossuth.

Arjegyzék ingyen.

Ferlan Giovanni**butorraktára**

Via Ciotta 3 sz. alatt megnyílt.

Nagy készlet mindennemű szalón- és egyszerű butorban. Rézbutor. Kárpitosműhely. - Asztalosműhely.

Olcsó árak.

A Vicolo Germania I. sz. alatt levő

Reich-féle mészárszékben

naponta friss

marha és borjúhús

a legkiválóbb minőségben méretik ki.

Jól szabott és kidolgozott**finom ruhák**

készülnek nálam alanti árakon:

Angol szövet saccoöltöny K 50.- — 90.-ig.

" felöltők " 52.- — 100.-ig.

Szövetekből nagy raktár.

GRÜN BENŐ, férfiszabó

FIUME - Piazza del Capuccini 4 sz. - FIUME

Azon alkalomból, hogy az
„Amerikai Flottá-hoz“

czimzett üzlet fiókja
a Via Alessandrina 3. sz. alatt csütörtökön, október hó 6-án megnyílik
következő áruk
valóban igen alacsony árban
kerülnek eladásra:

- Férfi színes ingek, zephir mellel 2.— K-tól feljebb
- Férfi színes ingek, selyem mellel 2.80 " "
- Férfi színes turista ingek, zephirból 3.— " "
- Férfi fehér piké ingek 2.70 " "
- Férfi háló ingek, széllel 3.— " "
- Férfi fehér alsónadrág, francia szabással 1.60 " "
- Férfi harisnyák, választékos színben 0.40 " "
- Fekete férfi harisnyák 0.28 " "

INGYEN kapnak a t. vevők izléses nyakkendőket
Nagy választék gallérokban, kézelőkben, zsebkendőkből, nyakkendőkből, nadrágtartókban st.

- Tennisz bluzok, különböző színben 2.— K-tól fel.
- Vászon bluzok, garantált színekben 2.50 " "
- Női szoknyák szövetből, legujabb szabással 5.50 " "
- Női alsószoknyák szaténból, fehér 3.— " "
- Női alsószoknyák vászomból színes 1.80 " "
- Női siphon ingek, himzéssel 2.20 " "
- Női siphon alsónadrág, himzéssel 2.— " "
- Női fekete harisnyák -30 " "
- Női szíves harisnyák -48 " "

Ingyen kapnak a t. női vevők igen választékos öveket
Nagy raktár téli ingek és alsónadrágokban gyári árakban. — Bőr-, gyapju- és cernaketyűk urak és hölgyek részére.

FIGYELMEZTETÉS. A fent nevezett cikkeket hasonló árakban a központban, Via Municipio 1. szám alatt is lehet kapni. — — —
KÖZPONTI telef. sz. 120. FIÓK telef. 11-23

Malosek Pál

szobafestő, cimfestő és mázoló

A fiumei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánlja szolgálatait. Válasszon minden e szakba munkát — új épületek teljes festését is — olcsón és kifogástalanul.

Cim: Via Caserma 5. sz., I. em.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett.

Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitünő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49 **LIBERMANN IZSÓ**

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

SZABÓ VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.
Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében
Marólug nélküli kézi mosás.
Mindenféle női piperék, férfi-ing, gallér, kézelő stb. a legpontosabban
:: elkészítve házhoz szállítatnak. ::

BROTT LAJOS
VEGYTISZTÍTÓ

Via Germania 1. sz.

A n. é. fiumei közönség szíves tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem.
Szakismereteimmel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kitünő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferenc
kávéház tulajdonos.

Mosóda és vasaló intézet

Fiume, Via del Ponte 1.

(volt Waldmann féle).

Különlegesség: Gallérok és kézelők a kedvelt budapesti fényel. Pontos és gyors kiszolgálás.

Jutányos árak. Külön vegytisztító osztály.

Szíves támogatást kér **ROLICH FERENC**
mosóda tulajdonos.

Ujjonnan épült!

BONVECCHIATI

:: szálloda és vendéglő ::

VELENCE

A Szt. Márk-tér közelében.

Villamos világítás. - Központi fűtés. - Elismert jó konyha.

Penzió borral naponként 10 lira.
Szobák 2.50-től 3.50 liráig.

Puntigami sör kimerése. :: :: Tiszta, ficom ház.

Tulajdonosok:

FRATELLI SCATTOLA.

NAVICELLO F.

automobil és kerékpár üzlete.

Piazza Scarpa - FIUME - Telefon 774

Kellékek raktára és alkatrészek
:: kicserélése. ::

JAVÍTÁSOK RÉSZÉRE MECHANIKAI MŰHELY. ::

Auto-Garage és bérletek.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Hôtei Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** a Lido-hajóblomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák.
Fedett és nyílt terras. Német és magyar konyha.

Müncheni és pilzeni sör egyenesen a hordóból kimerve.

Levelezés minden nyelven.

Gyermekcipők- és kötének iskolai célokra, valamint női- és férfifehérműk, cipők és egyéb férfi és női divatkülönlegességek olcsó áron kaphatók

REIS J. üzletében Fiume, Via delle Pile 4. sz. a „Grande” kávéházzal szemben.

ZOUBEK B.
FÉNYKÉPÉSZ

- FIUME - a susáki hid mellett.

Készít mindennemű fényképeket és fénykép-levelezőlapokat a legolcsóbb áron és kifogástalan kivitelben.

Uri és női cipész
KOLLER FERENC

Fiume, Deák korzó 20 sz.

az állomással szemben. Specialista amerikai és francia cipőkben. Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

STOICOVICH E.

: „APOLLÓ” vendéglője :

FIUME, DEÁK KORZÓ 20. sz. (a pályaudvarral szemben).

Elsőrendű magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Kizárólag magyar konyha.
Havi előfizetések elfogadtnak.

Magyar gazda. - - - - -

- - - - - Magyar kiszolgálás

Americana

kémiai ruhatisztító intézet amerikai minta szerint.

Értesitem n. é. közönség arról, hogy amerikai utamról hazatérve, a via Governo 5. szám alatt a egy amerikai rendszerű, teljesen modern gépekkel felszerelt kémiai ruhatisztító intézet nyitottam. Számos megbízást kér.

M. Löwinger.

VENIER szálló és étterem
VELENCE

Bacino Orseolo a Szt. Márk Tér mellett

Nagy éttermek. Jzletes, francia és német konyha. Lakosztályok és szobák villanyvilágítással fűtéssel és fürdővel személyenként 2 lírától feljebb. Telefon 1528

Tulajd. **Venier Marco.**

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR”, NYOMDÁJÁBAN FIUME.